	Комунальний заклад **«КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ»** **Дніпропетровської обласної ради** **СИЛАБУС**
Освітній компонент	**Медсестринство у фізичній реабілітації**
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	І5 Медсестринство
Галузь знань	І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус освітнього компонента	Обов'язкова
Форма навчання	Очна (денна)
Рік навчання / семестр	ПСЗО: третій рік, Vсеместр БЗСО: четвертий рік, семестр VII
Кількість кредитів ECTS/обсяг	Кредитів – 3 Усього годин – 90 Лекції – 8 Практичні заняття – 36 Самостійна робота – 46
Викладач	Акуліна Юлія Вікторівна
E-mail	u.akulina@krmedkol.com
Консультації	За графіком упродовж навчального року
Анотація до курсу	Освітній компонент «Медсестринство у фізичній реабілітації» спрямований на формування у здобувачів освіти комплексу теоретичних знань, практичних умінь та професійних компетентностей щодо застосування засобів і методів фізичної культури, фізичних чинників природи, масажу,механотерапії для відновлення тимчасово втрачених або знижених функцій організму людини.Вивчення теми дозволить майбутнім фахівцям ефективно інтегрувати реабілітаційні технології в загальний процес лікування, оздоровлення та профілактики захворювань, сприяючи максимальній соціальній та побутовій адаптації людини.
Мета та завдання курсу	**Метою вивчення освітнього компонента** «Медсестринство у фізичній реабілітації» є формування у здобувачів освіти системи знань, практичних навичок і професійних компетентностей, необхідних для самостійного розроблення, організації та реалізації індивідуальних реабілітаційних програм, спрямованих на відновлення порушених чи тимчасово втрачених функцій організму, компенсацію рухових дефектів, підвищення загальної працездатності, а також успішну соціальну та побутову адаптацію пацієнтів із різними патологіями.

	Завдання освітнього компонента: -Засвоєння теоретичних основ: вивчення науково-методичних принципів, етапів, періодів та закономірностей відновлення функцій організму після хвороб і травм. -Опанування методів експрес-оцінки: набуття навичок проведення антропометричних вимірювань, функціональних проб та тестів для визначення фізичного стану і рухового потенціалу пацієнта. -Оволодіння техніками масажу: вивчення теоретичних засад та практичних прийомів класичного лікувального масажу для регуляції тонусу м'язів та покращення кровообігу. -Вивчення апаратної фізіотерапії: ознайомлення з принципами дії та правилами застосування природних і штучних фізичних чинників (електро-, магніто-, лазерної терапії тощо) в реабілітаційному процесі. -Застосування механотерапії: опанування принципів використання спеціальних тренажерів, підвісних систем та механічних пристроїв для відновлення амплітуди рухів у суглобах. -Проєктування реабілітаційних програм: формування вмінь складати індивідуальні плани фізичної реабілітації з урахуванням діагнозу, віку, статі та функціональних можливостей людини. -Дотримання техніки безпеки: вивчення абсолютних і відносних показань та протипоказань до застосування засобів реабілітації для запобігання ускладненням.
Програмні результати навчання	**Інтегральна компетентність -** здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у зазначених ситуаціях. **ЗК 4.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **ЗК 6.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. **ЗК 8.** Здатність до міжособистісної взаємодії. **СК 1.** Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці. **СК 2.** Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.

	СК 3. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності. **СК 4.** Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу. **СК 6.** Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, задля ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям. **СК 7.** Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях , спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства. **СК 9.** Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосування фармакологічних засобів у професійній діяльності. **СК 10.** Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги. **СК 11**. Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки. **СК 12.** Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя). **СК13.** Здатність до використання професійно профільованих знань , умінь та навичок для здійснення санітарно - гігієнічних і лабораторних досліджень , протиепідемічних та дезінфекційних заходів . **СК 14.** Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології. **РН 3**.Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я. **РН 4.** Вести медичну документацію відповідно за формами, встановленим нормативно-правовими документами. **РН 5.** Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності. **РН 6.** Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та

	неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей. **РН 7.** Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності. **РН 8.** Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта . **РН 9.** Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін,хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах. **РН 11.** Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності. **РН 12.** Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги. **РН 13.** Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу. **РН 15.** Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацією реконвалесцентів та диспансеризацією пацієнтів. **РН 16.** Вживати заходи, спрямовані на специфічну і неспецифічну профілактику захворювань. **РН 19.** Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

Зміст курсу

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ
ТА САМОСТІЙНИХ РОБІТ

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Лекції	Сам. роб.
1.	Реабілітація:визначення,види ,мета, завдання.Фізична реабілітація засобами фізіотерапії. Електролікування : види струмів та методів електролікування у фізичній реабілітації.	2	
	Установи, що реалізують реабілітаційні програми. Участь медичної сестри в реабілітації пацієнтів різного профілю та віку.		2

	Принципи та періоди реабілітаційної допомоги.		2
	Фахівці з реабілітації. Роль кожного з них у наданні реабілітаційних послуг.		2
	Медична етика та деонтологія у професійній діяльності фізичного терапевта .Модель взаємостосунків “фізичний терапевт -пацієнт”.		2
	Правила організації роботи реабілітаційних відділень.Техніка безпеки в роботі медичного працівника.		2
	Окремі методики електрофорезу, діадинамотерапії , ампліпульстерапії, електростимуляції м’язів.		2
	Флюктуоризація.Інтерференцтерапія.		2
	Пресотерапія та ударно-хвильова терапія як види реабілітації		2
2.	Світлолікування.	2	
	Аерозольтерапія.Ультратонотерапія. Лазеротерапія.		3
	Працетерапія (ерготерапія) як вид активаційної терапії.		2
	Законодавчо-правова база України в галузі фізичної терапії.		2
	Посадова інструкція сестри медичної з реабілітації.		1
3.	Водолікування . Теплолікування.	2	
	Галотерапія.Кліматолікування. Кріотерапія.		3
	Обливання ,обтирання,укутування. Лікування піском та глиною.		2
	Загальні поняття санаторно-курортного лікування, види курортів, показання та протипоказання.Санаторно-курортні режими.		2
4.	Механотерапія в реабілітації: визначення,види,основні цілі,принципи,показання та протипоказання.	2	
	Періоди застосування ЛФК в реабілітаційних програмах.Рухові режими.		2
	Окремі методики масажу різних частин тіла.		3
	Організаційні вимоги проведення лікувальної фізичної культури. Принципи складання комплексів ЛФК різних захворювань.		3
	Поняття реабілітаційного обстеження.Чому реабілітація має бути активною? Що таке функціонування?		2
	Особливості реабілітації дітей та осіб похилого віку.		2
	Основи медичного контролю.		3
	Разом	**8**	**46**

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	Години
01	Основи реабілітації: визначення, види, принципи, етапи, періоди. Правила організації роботи відділень реабілітації.Раціональне використання засобів індивідуального захисту медпрацівників. Фізична	4

	реабілітація засобами фізіотерапії: електролікування - струми постійні та імпульсні низької напруги.	
02	Електролікування: змінні струми високої, ультрависокої,надтонально високої та низької частоти.Лікування ультразвуком.Загальні правила відпуску електролікувальних процедур.	4
03	Світлолікування. Фізіопрофілактика. Аерозольтерапія; використання респіраторів при проведенні аерозоль генеруючих процедур (небулайзер).	4
04	Водолікування.Теплолікування.	4
05	Лікувальна фізична культура: засоби, форми, принципи проведення.	4
06	Лікувальний масаж як складова фізичної реабілітації хворих.	4
07	Фізична терапія захворювань опорно-рухового апарату; в акушерстві та гінекології,захворювань органів дихання.	4
08	Фізична реабілітація пацієнтів неврологічного профілю та при захворюваннях органів травлення та при захворюваннях серцево-судинної системи.	4
09	Особливості складання реабілітаційних програм.Замір практичних навичок.	4
	Разом	**36**

Пререквізити	анатомія та фізіологія людини, патоморфологія та патофізіологія, внутрішня медицина, педіатрія, хірургія, неврологія.
Кореквізити	внутрішня медицина, педіатрія, хірургія, неврологія, лікувальний масаж.
Постреквізити	клінічні дисципліни, практична підготовка.
Методи навчання	-Словесні: лекції – інтерактивні, мультимедійні, з використанням презентацій, відеофрагментів, опитувань, клінічних кейсів. -Розповідь – коротка, образна подача матеріалу у форматі живої історії, storytelling. -Бесіда / дискусія – діалогова взаємодія з елементами дебатів, опитувань, використанням платформ На Урок, Kahoot. -Пояснення – структуроване розкриття понять із візуалізацією (інфографіка, анімація). -Практична підготовка: вправи – онлайн-тренажери, симулятори клінічних ситуацій. -Клініко-ситуативні завдання / кейси – із використанням електронних пацієнтів. -Підготовка до ліцензійного іспиту «ЄДКІ» – онлайн-тести, симулятори, платформи дистанційного навчання. -Самостійна робота передбачає опрацювання інформаційних джерел, роботу з цифровими ресурсами, виконання тестових, пошукових і професійно орієнтованих завдань, підготовку схем, таблиць та навчальних повідомлень.
Методи контролю	усне та письмове опитування; тестовий контроль; виконання та захист практичних робіт;демонстрація практичних навичок,розв'язання ситуаційних та клінічно орієнтованих завдань; контроль виконання

	самостійної роботи; самооцінювання та взаємооцінювання
Види контролю	тематичний та підсумковий контроль відповідно до навчального плану.
Перелік практичних навичок та умінь	
1. Визначати етапи медико-соціальної реабілітації пацієнта. *2.* Виконувати етапи медсестринського процесу при конкретному захворюванні. *3.* Оформляти індивідуальну карту пацієнта та відповідну документацію для скерування на комісію по встановленню обмеження функціонування. *4.* Складати комплекс реабілітаційних заходів залежно від профілю, перебігу, періоду захворювання чи травми. *5.* Оцінювати стан здоров'я пацієнта для призначення процедур електролікування як реабілітаційного чинника. *6.* Ознайомити пацієнта з правилами поведінки у відділенні реабілітації та під час проведення фізіотерапевтичних процедур, занять ЛФК та сеансів масажу. *7.* Надавати першу медичну допомогу при ураженні електричним струмом, електрохімічними та світловими опіками. *8.* Уміти проводити: поздовжню гальванізацію хребта; електрофорез за Вермелем; електрофорез « труси» та «комір» за методом Щербака; інтраназальний електрофорез за методом Кассіля -Гращенкова. *9.* Проводити електрофорез та гальванізацію суглобів, грудної клітки, внутрішніх органів. *10.* Підготувати прокладки, розмістити та закріпити електроди для електросну . *11.* Провести діадинамотерапію при попереково - крижовому радикуліті, ампліпульстерапію матки та придатків. *12.* Проводити дарсонвалізацію обличчя, комірцевої ділянки, тулуба та кінцівок. Обробити електроди перед та після процедури. *13.* Проводити УВЧ-терапію суглобів, при трахеїті, тонзиліті, захворюваннях придаткових пазух носа (гайморіті, синуситах), бронхіті, при хронічних запальних захворюваннях органів малого тазу у жінок, пневмонії. *14.* Проводити індуктотермію хребта, матки, кінцівок. *15.* Проводити ультразвукову терапію при попереково-крижовому радикуліті, артрозі колінного суглоба, ревматоїдному поліартриті дрібних суглобів кистей та стоп, за гінекологічною методикою. *16.* Визначати біодозу для проведення ультрафіолетового опромінення. *17.* Проводити місцеве та загальне опромінення ультрафіолетовими променями. *18.* Проводити опромінення інфрачервоними променями лампою «Солюкс», « Інфраруж» та лампою Міниа. *19.* Проводити обстеження пацієнта для визначення показань та протипоказань до гідропатичних процедур, пелоїдотерапії. *20.* Проводити обливання, обтирання, загальне вологе укутування, ванни, душі. *21.* Проводити лікування грязями, парафіном,озокеритом. *22.* Проводити антропометричні вимірювання, функціональні проби та інструментальні дослідження медичного контролю. 23. Складати комплекси вправ залежно від захворювання та ступеня втрати функціональної здатності. 24. Проводити комплекс лікувальної фізкультури з пацієнтом, оцінювати його реакцію на навантаження. 25. Проводити масаж при різних захворюваннях. 26. Проводити санітарно-освітню роботу в реабілітаційному відділенні та з окремими пацієнтами, їх рідними та близькими. 27. Дотримуватися правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, особистої гігієни під час роботи з апаратурою та відпусканням процедур.	

Перелік питань до підсумкового контролю
1. Правила організації роботи відділень реабілітації. 2. Діадинамічні струми, їх характеристика. Загальні правила відпуску процедур. 3. Етапи, періоди , принципи реабілітації. 4. Класифікація водолікувальних процедур. Правила роботи у ванному відділенні. 5. Дарсонвалізація: визначення методу, апарати, електроди, загальні правила відпуску процедур. 6. Основні завдання та розділи медичного контролю. 7. Функціональні обов'язки медсестри на етапах мед реабілітації. 8. Ультратонотерапія. Характеристика методу. 9. Загальні принципи ампліпульстерапії. 10. Гальванізація : визначення, загальні правила відпуску процедур. 11. Визначення курорту, санаторію, їх класифікація; показання і протипоказання. 12. Техніка безпеки при індуктотермії. Методики проведення індуктотермії . 13. Методика загального ультрафіолетового опромінення. 14. Форми і засоби лікувальної фізичної культури. 15. Методики проведення ультразвукової терапії, перевірка роботи випромінювача. 16. Методики місцевого ультрафіолетового опромінення, техніка безпеки . 17. Методики лікування глиною, піском. 18. Законодавчо-правова база України в галузі фізичної терапії. 19. Електросон: визначення методу, фізіологічна дія на організм, правила накладання електродів. 20. Класифікація душів, їх характеристика. Душова кафедра, її характеристика. 21. УВЧ терапія:фізіологічна дія, електроди, методики проведення процедури. 22. Методика лікування носоглотки УФ- опроміненням. 23. Реабілітаційна програма при сколіозі. 24. Основні антропометричні вимірювання та функціональні проби. 25. Франклінізація: загальні правила відпуску процедур. 26. Лазеротерапія: характеристика методу. Техніка безпеки. 27. Методики пелоїдотерапії.Зберігання, регенерація, нагрівання лікувальних грязей.. 28. УВЧ індуктотермія з приставкою ЕВС, характеристика методу. 29. Періоди ЛФК в травматології та хірургії. 30. Масаж : види, системи, форми, основні прийоми,методи . 31. Схеми загального ультрафіолетового опромінення. Причини ускладнень. 32. Визначення курорту, санаторію, їх класифікація. 33. СМТ-терапія фізіологічна дія, апаратура, методика, показання та протипоказання. 34. Биодоза : алгоритм визначення, облік біодози та оцінка результатів. 35. Загально- педагогічні принципи ЛФК. 36. Електрофорез: вимоги до гідрофільних прокладок; загальні правила відпуску. 37. Класифікація ванн за складом, температурою, способом прийому. 38. Аерозольтерапія: види інгаляцій, класифікація аерозолів.Протипоказання. 39. Механотерапія:визначення, види, принципи, протипоказання. 40. Методики парафінолікування та озокеритолікування. 41. Мультидисциплінарна реабілітаційна команда:визначення, склад,завдання. 42. Правила масажу, дія на організм. Протипоказання до масажу. 43. Магнітотерапія : загальні правила відпуску процедур. 44. Інфрачервоне опромінення, оснащення, фізіологічна дія, методики. 45. Електродіагностика та електростимуляція. Характеристика методів. 46. Фізіологічна дія інфрачервоного, видимого та ультрафіолетового випромінювання.
Політика курсу
Опанування ОК «Медсестринство у фізичній реабілітації» передбачає систематичну участь здобувача освіти в освітньому процесі, підготовку до практичних занять, своєчасне та самостійне виконання навчальних завдань, дотримання принципів академічної доброчесності, професійної етики та правил безпечної роботи у реабілітаційному відділенні. Особлива увага

приділяється формуванню практичних навичок роботи з фізіотерапевтичними апаратами, апаратами для механотерапії, проведенні сеансів лікувального масажу,знання алгоритмів відпуску процедур,дотримання правил техніки безпеки та охорони праці у відділеннях реабілітації. Пропущені заняття та невиконані обов'язкові види робіт опрацьовуються відповідно до встановленого у Коледжі порядку. Використання цифрових ресурсів, віртуальної мікроскопії та інструментів ШІ допускається як допоміжний засіб навчання за умови критичного оцінювання інформації, самостійності виконання завдань та дотримання академічної доброчесності. Комунікація учасників освітнього процесу ґрунтується на взаємоповазі, відповідальності, партнерстві та професійній етиці.
Політика оцінювання
Результати навчання оцінюються за національною чотирибальною шкалою. Враховуються правильність теоретичних пояснень, використання професійної термінології, якість аналізу ситуацій, обґрунтованість, комунікативні навички та виконання самостійної роботи. **“2” (незадовільно):** знає назви і призначення приладів, пристроїв, демонструє вміння користуватися окремими з них, може алгоритм відпуску процедури лише з допомогою викладача, виконує частину роботи без належного оформлення.Вміє розв'язувати задачі лише за допомогою викладача, плутається в основних визначеннях. Тестовий тематичний контроль проходить на менш як 60 % правильних відповідей.
“3” (задовільно): виконує роботу за зразком (інструкцією) або з допомогою викладача, результат роботи студента дає можливість зробити правильні висновки або їх частину, під час виконання та оформлення роботи допущені помилки. Розв'язує типові прості задачі (за зразком), виявляє здатність обґрунтувати деякі логічні кроки з допомогою викладача.Тестовий тематичний контроль проходить на менш як 60-74 % правильних відповідей.
“4” (добре): самостійно збирає необхідне оснащення до методів фізіотерапії, виконує роботу в повному обсязі з дотриманням необхідної послідовності проведення процедур,але має помилки у створенні комплексів ЛФК,протипоказань до різних методів реабілітації. Вміє самостійно оформлювати медичну документацію згідно чинного законодавства у реабілітації.самостійно розв'язує типові задачі й виконує вправи з однієї теми, обґрунтовуючи обраний спосіб розв'язку.Тестовий тематичний контроль проходить на менш як 75-89 % правильних відповідей.
“5” (відмінно): виконує всі вимоги, передбачені для попереднього рівня, аналізує та обґрунтовує реабілітаційні програми при різних захворюваннях. самостійно розв'язує комбіновані типові задачі стандартним або оригінальним способом, розв'язує нестандартні задачі,знаходить усі помилки у задачах. Тестовий тематичний контроль проходить на менш як 90-100 % правильних відповідей.

Інформаційні ресурси
ОСНОВНІ: 1. Богдановська Н.В., Кальонова І.В. навчальне видання «Університетська книга» 2023 р., «Фізична реабілітація засобами фізіотерапії»,328с. 2. І.М.Григус “ Основи фізичної реабілітації”,навч.посіб.,ОЛДІ плюс,2022 р.150 стор. 3. Постанова Кабміну України від 03.11.2021 № 1268 “ Питання організації реабілітації у сфері охорони здоров’я” та реабілітаційної допомоги на реабілітаційних маршрутах” ДОДАТКОВІ: 1. Андрійчук О. Я. навчально-методичний посібник, Луцьк, 2022 р., «Преформовані фізичні чинники у фізичній терапії та ерготерапії», 160 с.
Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії загальнопрофесійної та цифрової підготовки **Протокол № 1 від «03» вересня 2026 р.** **Голова ЦК _____ / Світлана ШОКОТЬКО/** **(підпис) (прізвище, ім’я)**